

Temadag om Forskerliv – trivsel eller stress?

Mål:

- At sætte fokus på de modsætningsfyldte forhold, der er indenfor forskning
- At give inspiration til, hvorledes man kan arbejde med relevante problemstillinger indenfor det psykiske arbejdsmiljø i forhold hertil.

Målgruppe:

Forskere generelt. Målgruppen inkluderer således:

- Speciale studerende
- Ph.d. studerende
- Post doc. forskere, forskningsassistenter
- Seniorforskere
- Projektforskere
- Adjunkter, lektorer, professorer
- Andre

Målgruppen er ikke afgrænset til fast ansatte.

Arrangør:

Arrangementet afholdes gennem kursusudbyder, der står for udsendelse af invitationer, tilmelding, undervisning og den praktiske del af arrangementet.

(Afprøvningen viste, at kursusudbyder i forbindelse med tilmeldingen bør sikre sig, at deltageren tilhører målgruppen. Hvis der på temadagen er mange deltagere, der har tilmeldt sig ud fra andre motiver – f.eks. interesse for hvordan man kan arbejde med forskeres arbejdsmiljø på en temadag – vil det kunne præge forløbet på temadagen negativt).

Undervisere:

To arbejdsmiljø faglige undervisere. Tilsammen med kvalifikationer og erfaring indenfor

- Psykisk arbejdsmiljø
- Ledelse og organisation
- Forskning

(Det er vigtigt, at underviserne har bred erfaring med emner indenfor psykisk arbejdsmiljø og meget gerne stort kendskab til forskerverdenen. Det er en del af indholdet, at underviserne kan tage emner op, som viser sig aktuelle på temadagen og kan ekstemperere en fremlægning evt. med anvendelse af yderligere medbragt materiale).

Praktiske rammer:

Varighed: 8:45 -15:15

Start med morgenkaffe ved ankomst 8:45-9:15

Frokost af 45 minutters varighed

Eftermiddagskaffe som afslutning på mødet 14:45-15:15.

Antal deltagere eksklusiv undervisere: Maksimalt 20 deltagere, minimum 8 deltagere.

(Erfaringer fra afprøvningen viste, at der ved mange deltagere (aktuelt var det 17) er brug for at have noget mere tid end angivet i konceptet om formiddagen, for at kunne nå et caseforløb i løbet af formiddagen. Om eftermiddagen kan en mindre udvidelse af tidsplanen give lejlighed til at nå 2 forløb).

Forløb for dagen:

Tema: at sætte fokus på de modsætningsfyldte forhold, der er indenfor forskning. F.eks. forholdet mellem karrieren for den enkelte forsker og ønsket om et velfungerende samarbejde mellem kolleger, hvor man trives og udvikler sig sammen. Det bliver svære vilkår, når konkurrence med kolleger og den enkeltes ambitioner står overfor de fælles mål på en arbejdsplads, og manglende grænser for arbejdsindsatsen står overfor privatlivets fred.

1. Arbejdsmiljøtemaerne tages op således:

- Introduktion fra underviserne omkring dagens temaer
- Runde blandt deltagerne med kort præsentation af deres egen arbejdssituation i relation til det overordnede tema – erfaringer og problemstillinger.

2. Case forløb I

- Det udvælges deltager(e) ud fra intro. runden
- Interview omkring problemstillinger
- Reflektion fra de andre i grupper
- Opsamling med nogle arbejdsmiljø faglige konklusioner

3. Case forløb II

- Det udvælges deltager(e) ud fra intro. runden
- Interview omkring problemstillinger
- Reflektion fra de andre
- Opsamling med nogle arbejdsmiljø faglige konklusioner

4. Opsamling i forhold til hvilke værktøjer der kan bruges af den enkelte for at skabe sig et forskerliv med en højere grad af trivsel end af stress.

Se detaljerede metodebeskrivelser på de følgende sider.

Metodebeskrivelser:

Introduktion fra underviserne omkring dagens baggrund, temaer og forløbet.

Underviserne gennemgår planen for dagens forløb og beskriver kort de enkelte programpunkter, så deltagerne får et billede af, hvilket forløb de kan forvente at indgå i og hvilke forventninger, der kan stilles til underviserne og de øvrige deltagere under de enkelte punkter i programmet. Underviserne gennemgår praktiske forhold ved arrangementet som f.eks. det aftalte traktement og hvor de enkelte dele (f.eks. kaffe/te med eller uden brød/kage – frokost) foregår, toiletforhold mv.

Underviserne præsenterer sig selv og beskriver deres erfaringer og baggrund for at arbejde med på temadagen som undervisere og procesledere.

Underviserne beskriver i generelle vendinger vigtige træk i forskningsverdenens arbejdsmiljøproblemer, som de er lagt frem i offentligheden via undersøgelser mv., og herunder også de generelle træk vedr. forholdene for det psykiske arbejdsmiljø.

Runde blandt deltagerne med kort præsentation af dem selv og deres organisatoriske placering

De enkelte deltagere præsenterer sig efter tur kort med eget navn, navnet på den forskningsenhed de er tilknyttet, deres organisatoriske placering i forskningsenheden, og en beskrivelse af hovedtræk ved arbejdsmæssige opgaver aktuelt. Det kan være værdifuldt at få en kort beskrivelse af en personlig motivation for at deltage på denne temadag, - hvilket udbytte forventes personligt og for egen arbejdsplads – og en kort beskrivelse af de forhold, som den enkelte synes er det vigtigste for egen arbejdsplads indenfor det psykiske arbejdsmiljø.

Case forløb

Der udvælges deltager(e) fra intro. runden:

Ud fra informationer givet af den enkelte deltager under præsentationen udvælger underviserne en deltager – eller evt. flere, hvis de naturligt har en fælles historie at fremlægge – der har præsenteret sig med en arbejdssituation, som lyder til at kunne belyse væsentlige psykisk-arbejdsmiljø temaer. De udvalgte deltagere bør tilsammen illustrere bredden i psykisk-arbejdsmiljø temaer.

Interview omkring problemstillinger:

Underviserne interviewer den udvalgte deltager for at få belyst de psykisk-arbejdsmiljø temaer, der er fremlagt under præsentationen og problemstillinger, der under interviewet fremlægges af deltageren. Spørgeteknikken skal søge at afdække indre sammenhænge, barrierer der bremser ønsket udvikling/afklaring, interesser hos forskellige parter i feltet, en evt. udvikling over tid i temaerne osv. De øvrige deltagere er tilhørere til interviewet.

Det er et mål i interviewet, at alle de deltagere, der er lyttende, får en realistisk og bredt favnende beskrivelse af den interviewedes hverdag hvad angår temaer indenfor psykisk arbejdsmiljø, arbejdsmæssige vilkår, aftaler mellem parterne på arbejdspladsen, et "landkort" over holdninger på arbejdspladsen til vigtige psykisk arbejdsmiljø forhold mv.

Når der gennem interviewet er opnået et sammenhængende og bredt beskrivende billede af situationen på den interviewedes arbejdsplads med fokus på forhold indenfor det psykiske arbejdsmiljø, afsluttes interviewet.

Evt. kan de øvrige tilhørere gives lejlighed til at stille yderligere opklarende spørgsmål. Sigtet skal være at afklare og kvalificere den information, der er givet – der skal ikke igangsættes en debat mellem den interviewede og de øvrige tilhørere.

Refleksion fra de andre i grupper:

I forbindelse med udvælgelsen af deltager(e) til interviewet deles de øvrige tilhørere i grupper på ca. 5-7 deltagere.

På skift gives hver gruppe nu adgang til at føre en drøftelse i gruppen af, hvad de har hørt, hvilke sammenhænge eller mulige sammenhænge de ser for sig og hvis der er forslag til, hvad der evt. kunne sættes i gang af aktiviteter/forslag, kan de fremlægges til fælles drøftelse i gruppen.

De øvrige grupper er tilhørere til drøftelsen, og den interviewede og underviserne er ligeledes lyttende.

Når en gruppes drøftelser "ebber ud" er det tid for underviserne at afslutte gruppens snak med hinanden og derefter igangsætte den næste gruppe.

Der fortsættes til alle grupper har haft lejlighed til at reflektere over den fremlagte historie fra den interviewede.

Afslutningsvist får den interviewede ordet til at fortælle de øvrige tilhørere, hvilke tanker, overvejelser og ideer, der er sat i gang hos den interviewede ud fra gruppernes åbne drøftelser, og fortælle hvilke problemer, der evt. stadig står uløste for den interviewede.

Opsamling med nogle arbejdsmiljø faglige konklusioner

Underviserne giver et afsluttende overblik over de temaer, problemkredse og emner, der har været taget op af den interviewede og af grupperne og knytter forbindelsen til kendt arbejdsmiljøfaglig viden på disse områder.

Udviklet og afprøvet af BST Sjælland og LO FTF Center for arbejdsmiljøuddannelse for Branchearbejdsmiljørådet Undervisning & Forskning

Marts 2004